

TENYÉSZTÉSI SZABÁLYZAT

Egységes szabályozások az AAPKK és a HCSC Egyesületekhez tartozó alábbi kutyafajtákra vonatkozóan

Egységes szerkezet a 2017. január 28-i módosításokkal

FCI által elismert fajták

- collie hosszúszőrű (rough)
- collie rövidszőrű (smooth)
- shetland sheepdog (sheltie)
- border collie
- bearded collie
- welsh corgi pembroke
- welsh corgi cardigan
- ausztrál juhászkutya
- ausztrál cattle dog
- ausztrál kelpie

FCI által el nem ismert fajta

- [miniature american shepherd](#)

Általános szabályok

Az Egyesület tagjai magukra nézve kötelező érvényűnek fogadják el az Egyesület tenyésztési szabályzatát.

Tenyésztetni csak olyan, **FCI származási lappal rendelkező kutyákkal lehet**, amelyek az FCI standard-ben meghatározott megfelelő küllemmel és temperamentummal rendelkeznek, funkcionálisan egészségesek, egyedileg azonosítottak, valamint **regisztrálva vannak az elismert törzskönyvben**, továbbá teljesítik jelen szabályzat követelményeit.

Az egyesület elfogadja a korábbi tenyésztőszervezet, az Európai Gazdasági Térség szerződő államainak elfogadott szervezetei, illetve nemzetközi szervezet által jóváhagyott törzskönyveket, származási igazolásokat, teljesítmény vizsgálatokat és nemzetközi címeket.

Azok az egyedek, akik rendelkeznek származási lappal, de azt a nemzetközi kinológiai szervezet nem ismeri el, külön szabályozás alapján kerülhetnek az FCI regisztrációjába.

A tenyésztés során mellőzni kell minden olyan jellegű túlzást, amely a kutyák funkcionális egészségének károsodását okozhatja.

Csak az állatvédelmi törvény követelményeinek betartásával szabad kutyát tenyészteni.

A tenyésztőnek jó körülményeket kell biztosítani a tenyészegedek részére, ami megfelel fizikai és lelki igényeiknek és az utódok fejlődésének, szocializálódásának. Ehhez alapvető feltétel a higiéniai követelmények betartása, a fajta igényeinek megfelelő, gondos ápolás, elegendő mozgás biztosítása és emberi odafigyelés, foglalkozás, az emberhez való jó kapcsolat kialakítása.

A tenyésztők kötelesek idős, beteg vagy a tenyésztésben más okból részt nem vevő állataik tartásáról, gondozásáról és egészségügyi ellátásáról megfelelően gondoskodni.

Az Egyesülethez tartozó fajták tarthatók lakásban, kertben és kennelben egyaránt, a megfelelő napi mozgásigény és foglalkozás biztosításával és az állatvédelmi törvényben szabályozott szükséges terület ajánlásával. A kertben és kennelben tartott kutyáknak biztosítani kell száraz, fedett helyet, kutyaházat.

A kölykök születéséhez és felneveléséhez ajánlott a lakásban, vagy az erre kialakított, megfelelően tisztántartható, fűthető melléképületben elkülöníteni egy olyan helyet, ahol az anyakutya és a kölykök nyugalma biztosított és ahol legalább 3 hetes korukig tarthatók. Ezt követően az évszaknak megfelelő, fedett, száraz helyet kell részükre biztosítani, ahol megfelelő mozgástér áll rendelkezésre és megoldható a kölykök elkülönítése is a többi felnőtt kutyától.

Csak funkcionálisan egészséges kutyák tenyészthetők. A tenyésztő felelősséggel tartozik azért, hogy az általa tenyésztésbe vont kutya a viselkedési és a testi adottságainál fogva alkalmas legyen a tenyésztésbe vételre. Nem lehet kutyát tenyészteni a fajta standardjében felsorolt kizárásra okot adó hibákkal, valamint rejtettheréjűséggel (kryptorhizmus), félheréjűséggel (monorhizmus), illetve az életvitelt lehetetlenné tevő betegségekkel.

Az Egyesület alom- és kennel ellenőrzést szűrőpróba szerűen, vagy indokolt esetben végez. Az alomellenőr minden esetben megvizsgálja a fenti szabályok betartását. Az alom regisztrációja megtagadható ha az alomellenőrzés alapján megállapítást nyert, hogy a tenyésztő a fenti szabályokat súlyosan vagy visszatérően megszegte. Az alomellenőrzést az alábbi személyek végezhetik: az Egyesület elnöke, az Egyesület Tenyésztési vezetője vagy az általa megbízott tisztségviselő. Az alomellenőrzés ingyenes, az ellenőr utazási költségét a tenyésztő viseli. Meg kell tagadni az egész alom elfogadását akkor, ha bármely kétség merül fel a fajtatisztasággal kapcsolatban. Ebben a vitás esetben az elnökség DNS vizsgálatot rendelhet el, melynek a költségét a tenyésztő viseli. Amennyiben a vizsgálati eredmény a bejelentett adatok valódiságát igazolja az alom törzskönyvezhető, a vizsgálat költségét az egyesület a tenyésztő részére megtéríti. Az alomellenőrzés megállapításairól az azt végző személy jegyzőkönyvet készít, melyet az egyesület az irattárában 5

éven keresztül megőriz. Amennyiben a tenyésztő az elrendelt alomellenőrzést nem teszi lehetővé, úgy az alom törzskönyvezése nem megengedett.

Alaprendelkezések

A tenyésztésbe vétel alapfeltételei

- FCI származási lap
- EU konform, ISO szabványnak megfelelő transzponder (mikrochip) azonosító
- Tenyészminősítés

A tenyésztésbe vétel feltétele, hogy a tenyészegyek tenyészszemlén vagy főtenyészszemlén megszerzett „**tenyészhető**” vagy „**tenyésztésre javasolt**” vagy „**tenyésztésre kiemelt**” minősítéssel rendelkezzenek, vagy bejegyzett **munka vonalú border colliék** esetében a főtenyészszemlén megszerzett „**tenyészhető a munkavonal megtartása mellett**”, vagy „**tenyésztésre javasolt (munka vonalú)**” vagy „**tenyésztésre kiemelt (munka vonalú)**” minősítéssel rendelkezzenek. (A munka vonalásítás menetét és a tenyészpartner kiválasztását, valamint a munka vonalú szuka külföldi kannel történő fedeztetését külön szabályozzuk)

Külföldön élő kannel történő fedeztetés és az országban ideiglenesen tartózkodó kan illetve szuka tenyésztésbevétele:

Import kutyák csak honosított törzskönyvvel tenyészthetők, az országban ideiglenesen tenyésztési céllal tartózkodó kutyák esetében érvényes tartási szerződés szükséges.

Vemhesen importált szukák

A vemhesen importált szukáknak a kölykezést követő 5 hónapon belül kell megszerezni az utólagos tenyésztési engedélyt. Addig a kölykök csak regisztrációs lapot kapnak. Az alombejelentőhöz csatolni kell az eredeti fedeztetési igazolást, ennek hiányában a kölykök nem kerülhetnek a nyilvántartásba.

Felnőtt korban importált kutyák

A felnőtt korban importált kutyák esetében, amennyiben a származási országban már részt vettek tenyészszemlén és megszerezték a tenyésztéshez szükséges minősítést, az erről szóló bizonyítvány eredeti példányának benyújtásával a kutya tenyésztésbe állítható. Ennek hiányában a kutya tenyészszemlén történő bemutatása szükséges.

Külföldi fedeztetés

Külföldi fedeztetés esetén a fedezőkanra nézve az adott ország szabályai az irányadók.

Külföldi fedeztetés csak származási lappal rendelkező kannel történhet. A kan tulajdonosa által aláírt fedeztetési igazolást be kell nyújtani.

Munkavonalú szuka külföldi fedeztetését lejjebb szabályozzuk.

Tenyésztésbevitel alsó és a tenyésztésben tartás felső korhatára:

Kan kutyákat legkorábban kistestű fajtáknál 16, a többi fajtánál 18 hónapos kortól lehet tenyésztésbe állítani. Egyedi elbírálás alapján a tenyésztésvezető írásban engedélyezheti a fiatalabb kannel történő fedeztetést. Kan kutyák esetében a tenyésztésben tartásnak felső korhatára nincs.

A **szuka kutyákat** legkorábban kistestű fajták esetén betöltött 16 hónapos kortól, a többi fajtánál betöltött 18 hónapos kortól lehet tenyésztésbe állítani és legkésőbb a 8 év és 9 hónapos kor betöltéséig lehet fedeztetni. Ettől a korhatártól eltérni csak a tenyésztésvezető írásos engedélyével és a kutyát kezelő állatorvos írásbeli hozzájárulásával, speciális, egyedi esetekben lehetséges.

Életteljesítmény

Az egyesület egy szukától élete során legfeljebb hat almot engedélyez.

Két kölykezés közötti idő

Egy szuka után két naptári évenként maximum 3 alom törzskönyvezhető, de a második és a harmadik ellés között legalább 1 évnek el kell telnie.

Almonként törzskönyvezhető egyedek száma

Az Egyesület minden egészséges, életképes kiskutyát törzskönyvez abban az esetben, ha a szülők megfelelnek a tenyésztési szabályzatban szereplő kritériumoknak.

Az egészséges kiskutyákat az állatvédelmi törvénynek megfelelően dajkakutya bevonásával vagy mesterséges táplálással kell felnevelni abban az esetben, ha az anyakutya nem képes őket megfelelően táplálni.

A törzskönyvezés alapfeltételei

A törzskönyvi nyilvántartásba vétel feltételei, külön engedély

Az FCI törzskönyvet a MEOESZ vezeti és kiadja a származási lapot, illetve a regisztrációs lapot az Egyesület által meghatározott feltételek teljesülése esetén. Az FCI törzskönyv tartalmaz főtörzskönyvi részt és [regisztrációs nyilvántartás](#) részt.

Csak olyan egyedek kaphatnak FCI származási lapot és kerülhetnek a főtörzskönyvi nyilvántartásba, melyeknek mindkét szülője FCI által elismert törzskönyvvel rendelkezik. Korhatár alatti-feletti párosításnál, apa-lánya, anya-fia, ill. teljes testvérek párosításánál vagy olyan fedeztetés esetén, amikor a szuka két kölykezése között eltelt idő nem felel meg a tenyésztési szabályzatban leírtaknak, csak külön engedély megléte esetén adható ki a származási lap. Külön engedélyt indokolt esetben az Egyesület tenyésztési vezetője adhat ki. A külön engedély egy alkalomra szól és kiadása díjköteles, melynek mértéke megegyezik a mindenkori tenyészszemle díjának összegével.

A tenyésztési szabályzattól való bármilyen eltérést a tenyésztésvezető engedélyezhet, különösen indokolt esetben, a tenyésztő írásbeli kérelmére, egyedi elbírálás alapján.

Honosított kutya esetében a származási lapon fel kell tüntetni a „H” (honosított), munkavonalú border collie esetében a név mellett a „*Working Line*” megjegyzést.

Főtörzskönyvi rész

Standard származási lap (Három generációs FCI származási lap)

Azon tenyészegedek utódai, akik a „tenyésztésbe vétel alapfeltételei” részben foglaltaknak megfelelnek és a tenyésztő az almot **90 napos koráig bejelenti** a MEOESZ törzskönyvezési szabályzatában meghatározott módon, a főtörzskönyvi részben kerülnek regisztrálásra és részükre 3 generációs FCI [standard](#) származási lap kerül kiadásra.

Prémium származási lap

A kiemelkedő küllemű és egészségügyi szűrési-, valamint munka teljesítmény eredményekkel rendelkező szülők utódai részére a MEOESZ 3 generációs, megkülönböztetett, un. „Prémium” származási lapot ad ki abban az esetben, ha az alapfeltételek teljesülése mellett mindkét szülő „Tenyésztésre kiemelt” tenyésztéssel rendelkezik. Külföldi kannal történő fedeztetés esetén a kannak **Champion** címmel és a „Tenyésztésre kiemelt” minősítéshez a fajtára előírt egészségügyi szűrésekkel kell rendelkeznie.

Regisztrációs nyilvántartás , konfirmáció

A regisztrációs nyilvántartásba kerülnek azok a kutyák:

1. „R” jelű származási lap kizárólag border collie és ausztrál kelpie fajták esetében: - melyek rendelkeznek származási lappal, de azt nem az FCI által elismert szervezet állította ki. A szabályok szerint azonosíthatóak és megfelelnek a fajta küllemi jegyeinek. A regisztrációba vétel a **főtenyésztés** való részvétel után (konfirmáció) történik és legalább tenyésztető minősítés szükséges. A regisztrációba vétel során az MEOESZ kiállít egy olyan „R” jelű származási lapot, melyen a kutya neve, születési ideje, egyedi azonosítója, a szülők neve, tenyésztőjének és tulajdonosának neve szerepel, de az ősi sorokban csak az FCI regisztrált egyedek tüntethetők fel. (A szülők nem FCI regisztrációs száma nem tüntethető fel!)
Az ilyen egyedek utódai ugyancsak „R” jelű származási lapot kapnak, de minden FCI regisztrációs számmal rendelkező ős feltüntethető. Akkor kerülhetnek át a főtörzskönyvbe, ha a törzskönyv három generációs zárt törzskönyvvé egészül ki és azon minden egyed legalább „tenyésztető” minősítést kapott. (Kivéve ez alól az ausztrál juhászkutyák részére az ASCA szervezet által kiállított származási lapot, mely kizárólag magyar tulajdonú kutyák esetében közvetlenül a főtörzskönyvbe honosítható.)

Ezen kutyák és utódaik származási lapján – ha egyébként a feltételeknek megfelelnek - fel kell tüntetni az „R” megkülönböztető jelzést, mely feljogosít munka vizsgán, munkaversenyen, valamint kutyakiállításokon való részvételre. A „R” jelű származási lap alapján export származási lap kiállítható.

2. „R” jelű Regisztrációs lap: -melyek szülei rendelkeznek a nemzetközi kinológiai szervezet által elismert három generációs származási lappal, de nem teljesítették a tenyésztési szabályzat előírásait vagy nem vettek részt tenyésztésen, illetve a tenyésztő az almot 90 napos koruk után jelentette be. Az ilyen kutyák utódainak az alombejelentő benyújtása után az MEOESZ kiállít egy „R” jelű regisztrációs lapot, melyen a kutya neve, születési ideje, egyedi azonosítója, apja és anyja neve, azok FCI törzskönyvi száma, tenyésztőjének és tulajdonosának neve szerepel, de a további ősi sorok üresek. Ezek a kutyák átkerülhetnek a főtörzskönyvbe, amennyiben:
 - a. 12 hónapos koruk után megjelennek a főtenyésztésen (konfirmáció) és legalább tenyésztető minősítést kapnak
 - b. valamint rendelkeznek CEA/PRA legalább klinikai mentes egészségügyi szűrővizsgálati eredményekkel, valamint a munkaképességet igazoló bizonyítvánnyal (karakter teszt vagy terelő képesség vizsga vagy terelő munkavizsga vagy BH vizsga)

Azok a kutyák, akik a fenti előírásoknak nem tesznek eleget, nem kerülhetnek át a főtörzskönyvbe és az utódaiknak sincs további lehetőségük erre.

Az „R” jelű regisztrációs lap feljogosít munka vizsgán, munkaversenyen, valamint Magyarországon a MEOESZ szabályzatai szerinti kutyakiállításokon való részvételre (baby és kölyök osztály). „R” jelű regisztrációs lap alapján export származási lap nem állítható ki.

3. „N” jelű Regisztrációs lap:

a.) -melyek a tenyésztő bejelentése vagy az alomellenőr jelzése alapján olyan tenyésztésből kizáró hibával rendelkeznek mely egyértelműen és jól látható már születéskor vagy néhány hetes korban és a fejlődés során biztosan nem fog változni. (pld. színhiba, vagy nem megengedett szín, szőrzet, csonka farok stb.) Ezt a tényt a tenyésztőnek az alombejelentőn fel kell tüntetnie, illetve az alomellenőr jelentése alapján a fajtagondozó szervezetnek az alombejelentő ellenőrzése során jeleznie kell a MEOESZ felé.

b.) -melyek olyan szülő vagy szülőpár utódai, mely/ek ki vannak zárva a tenyésztésből .

Az ilyen egyedek részére, az alombejelentő benyújtása után az MEOESZ kiállít egy „N” jelű regisztrációs lapot, melyen a kutya neve, születési ideje, egyedi azonosítója, apja és anyja neve, azok FCI törzskönyvi száma, tenyésztőjének és tulajdonosának neve szerepel, de a további ősi sorok üresek. Az „N” jelű regisztrációs lap nem komfirmálható, az ilyen egyedek nem kerülhetnek át a főtörzskönyvbe.

Az „N” jelű Regisztrációs lap feljogosít munka vizsgán, munkaversenyen való részvételre. Az „N” jelű Regisztrációs lap alapján export származási lap nem állítható ki.

Regisztrációs lappal rendelkező szülők utódai részére nem állítható ki sem származási lap sem regisztrációs lap.

Azok a kutyák, melyek alombejelentését a tenyésztő a születést követő 91.nap és 1 éves kora között jelenti be, „R” jelű regisztrációs lapot kapnak, az 1 éves kor feletti alombejelentés esetén csak a két szülő és az utód/utódok DNS szülő megállapítás igazolása alapján kerülhetnek a [regisztrációs](#) részbe.

„R” jelű regisztrációs lapot kapnak a vemhesen importált szuka kölykei ha a szuka nem rendelkezett az eredeti lakóhelye szerinti ország tenyészengedélyével. Amennyiben a szuka az ellést követő 5 hónapon belül megszerzi a tenyészengedélyt és az apa is megfelel az előírásoknak, a kölykök azonnal átkerülhetnek a főtörzskönyvbe. Ha a szuka nem vesz részt tenyészszemlén vagy nem kap tenyésztési engedélyt, úgy az általános szabályok szerint kell eljárni.

Nem tenyészthető – a korábbi tulajdonos rendelkezése alapján

A „**Nem tenyészthető –a korábbi tulajdonos rendelkezése alapján**” megjelölés rákerülhet azon egyedek származási lapjára, melyek szülei megfelelnek a tenyésztési szabályzat előírásainak, de a tenyésztő, illetve tulajdonos változás esetén az átruházó nem kívánja a továbbtenyésztésüket. A megjelölést rá kell vezetni a származási lapra és keresztül kell vezetni a törzskönyvi nyilvántartáson is.

A „**Nem tenyészthető – a korábbi tulajdonos rendelkezése alapján**” megjelölést kezdeményezheti:

- **a tenyésztő**, az alombejelentő benyújtásakor, de legkésőbb a kölyök első tulajdonosnak történő átadásakor, amennyiben a kölyök minőségét nem tartja megfelelőnek a továbbtenyésztésre, vagy olyan hibát észlel, ami tenyésztésből kizáró ok, **vagy ha más okból nem tenyésztési célra értékesítette a kutyát**. A tenyésztő ezt a tényt köteles ismertetni a kölyök eladásakor az új tulajdonossal és köteles rögzíteni a tulajdonosváltás bejelentőn is.

- **tulajdonos változás esetén az átruházó**, a kutya új tulajdonosnak történő átadásakor, amennyiben a kutyát nem továbbtenyésztés céljára adta el. Az átruházó ezt a tényt köteles ismertetni a kutya eladásakor az új tulajdonossal és köteles rögzíteni a tulajdonosváltási bejelentőn is.

A „Nem tenyésztető- a korábbi tulajdonos rendelkezése alapján”” megjelölés eltávolítása a származási lapról és a törzskönyvi nyilvántartásból csak annak a személynek a legalább két tanú előtt tett írásbeli nyilatkozata alapján történhet, aki a bejegyzés alapjául szolgáló átruházói nyilatkozatot tette, azzal a feltétellel, hogy a kutyát bemutatják a főtenyészszezlén és ott legalább „tenyésztető” minősítést kap. A feltételek teljesülése esetén díjfizetés ellenében kérhető a származási lap cseréje. Minden más esetben a „Nem tenyésztető – a korábbi tulajdonos rendelkezése alapján” megjelöléssel ellátott egyedek utódai a törzskönyvbe nem jegyezhetők be, számukra sem származási lapot sem regisztrációs lapot nem lehet kiállítani.

A tenyésztők a nem tenyésztési célra eladott kölykök új tulajdonosainak hívják fel a figyelmét és ajánlják a kutya ivartalanítását a lehető legrövidebb időn belül, lehetőleg még a tenyészettség előtt.

Részletes szabályozások

Tenyésztési eljárások

A fajtatizta tenyésztés az ebtenyésztésben általánosan használt módszer. A párosítás megtervezésekor a tenyésztők általában a rokontenyésztéses depresszió elkerülésére törekednek, úgy megválasztva a szülőket, hogy az utód(ok) származási lapján halmozottan ne forduljanak elő közös ősök az apai és anyai oldalon.

Rokontenyésztés

Rokontenyésztésről beszélhetünk, amikor többé-kevésbé szoros rokonokat párosítanak. Célja az additív gének rögzítése az állományban, de ez a módszer a vitalitás csökkenését okozhatja. A rokontenyésztettség kifejezésére a Wright-féle koefficiens használható.

Elsőfokú rokonok közötti párosítás (ún. incesztus-tenyésztés):

Apa-leány, anya-fia, ill. teljes testvérek közötti párosítás csak különösen indokolt esetben, a **tenyésztésvezető előzetes írásos engedélyével lehetséges.**

Az engedélyt írásban, a párosztatás indoklásával kell kérni. Az elbírálás ideje max.15 nap.

Az Egyesület nagy hangsúlyt fektet az általa gondozott fajták típusának javítására és egészségének megőrzésére, ezért a nem kívánatos tulajdonságok illetve örökletes megbetegedések felhalmozódását megelőzendő, első fokú rokontenyésztéses párosítás utólagosan nem engedélyezhető. Az ilyen engedély nélküli párosításból született egyedeket kiemelt figyelemmel kell kezelni, meggyőződve arról, hogy nem hordoznak nemkívánatos küllemi, viselkedésbeli hibákat illetve az adott fajtában előforduló örökletes betegséget okozó hibás gént, homozigóta formában.

Mindezért az engedély nélkül végzett első fokú rokontenyésztést a következőképpen szankcionáljuk:

- az ilyen párosításokból született egyedek részére a származási igazolást csak 12 hónapos életkoruk betöltése után, az Egyesület által rendezett főtenyészszemlén való sikeres részvétel esetén adjuk ki
- az ilyen párosításokból született egyedek amennyiben nem rendelkeznek genetikai mentes, vagy hordozó (*vagy az egyik szülő genetikai mentes*) vizsgálati eredménnyel a fajtájukban előforduló, domináns-recesszív öröklésmenettel öröklődő és genetikai teszttel vizsgálható örökletes betegségek tekintetében (kivétel ez alól a CEA és MDR1) a tenyésztésből kizárandók.

Vonaltenyésztés

Klasszikus értelemben akkor beszélünk vonaltenyésztésről, mikor egy kimagasló értékű tenyészállattal hozzuk rokonságba az utódait, több generáción keresztül, úgy hogy más őssel ne legyenek rokonságban. Ennek az eljárásnak a célja a kimagasló egyed genetikai állományának megőrzése, az általa hordozott kívánatos tulajdonságok rögzítése.

Nem elsőfokú rokonok közötti rokonpároztatásokhoz, ha a szülők megfelelnek a tenyésztési szabályzat előírásainak, nem kell külön engedély.

Életteljesítmény

A minőség fenntartását és javítását célzó korlátozások, kiemelések Kanok esetében :

„Tenyésztésre kiemelt” és „Tenyésztésre javasolt” és „Tenyészthető” kanok esetében a fedezések számát nem korlátozzuk.

Nem tenyészthető kanok : Nem vehetnek részt a tenyésztésben.

***Különleges szabályok igazoltan munkavonalú border collie kanok számára:**

Tenyészthető a munkavonal megtartása mellett:

Magyarországon kizárólag igazoltan munkavonalú szukákat fedezhetnek.

Tenyésztésre javasolt (munkavonalú) kanok:

Magyarországon korlátozás nélkül munkavonalú vagy show vonalú kutyákat is fedezhetnek

Tenyésztésre kiemelt (munkavonalú) kanok:

Magyarországon korlátozás nélkül munkavonalú vagy show vonalú kutyákat is fedezhetnek

Nem tenyészthető kanok :

Nem vehetnek részt a tenyésztésben.

Szukák esetében:

A szukák a tenyészminősítési rendszer alapján szintén három kategóriába sorolhatók (Tenyésztésre kiemelt, Tenyésztésre javasolt, Tenyészthető), de a pároztatások száma és a korhatár egységes szabályozás alá esik mindhárom kategóriában, melyet az előző részek szabályoznak. A „Nem tenyészthető” kategóriába sorolt szukák nem vehetnek részt a tenyésztésben.

***Különleges szabályok igazoltan munkavonalú border collie szukák számára:**

Munkavonalú szuka: „Tenyészhető a munkavonal megtartása mellett” minősítéssel, kizárólag munkavonalú kannel fedeztethető.

„Tenyészésre javasolt (munkavonalú),” és „Tenyészésre kiemelt (munkavonalú)” minősítésű szukák esetében a tenyészpárner kiválasztása nincs korlátozva.

*Külföldi kannel történő fedeztetés esetén a kan tenyészhetősége a lakóhely szerinti ország szabályai szerint kerül elfogadásra, de a munkavonal igazolása és az egészségügyi szűrővizsgálatok igazolása szükséges. Minden másban a fenti általános, szukákra vonatkozó szabályok érvényesek.

*A 2014.január 1. előtt tenyészszemlézett kutya abban az esetben párosítható munkavonalúvá minősített tenyészpárnerrel, ha megfelel ugyanazoknak a feltételeknek, ami a külföldi kanokra vonatkozik (munkavonal igazolása, egészségügyi szűrővizsgálatok igazolása) és legalább tenyészhető minősítéssel rendelkezik. Az utódok ebben az esetben is „munkavonalú” származási lapot kapnak.

A fedeztetés feltételei

A fedeztetés előtt a tenyészállatok tulajdonosai kötelesek meggyőződni arról, hogy a tenyésztési szabályzatban rögzített feltételeknek mindkét egyed megfeleljen.

A „fedeztetési jegyet” és a kan kutya kétoldalas törzskönyvi másolatát a szuka tulajdonosának akkor kell kézhez kapnia a kan tulajdonosától, amikor a fedeztetési díj ki lett egyenlítve. Importált tenyészkanok honosított törzskönyvvel kell, hogy rendelkezzenek. Érvényes tartási szerződéssel ideiglenesen Magyarországon tartózkodó kanok esetében a tartási szerződés másolatát is csatolni kell a fedeztetési jegyhez.

Külföldön történő fedeztetés esetén a „Külföldi fedeztetési igazolást” kell használni.

Alombejelentés:

Az alombejelentőt és a csatolt dokumentumokat legkésőbb a kölykök 90 napos koráig kell benyújtani [a MEOESZ-hez](#). Ezen dokumentumok a törzskönyv kiállításának bizonylatait képezik.

A kitöltött alombejelentőhöz csatolni kell a szülők két oldalas törzskönyv másolatát, a fedeztetési jegyet, a tenyésztő levédett kennelnev igazolását, a tenyészszemle eredményének igazolását és amennyiben van, a kutyák kiállítási és munka eredményeinek igazolását, továbbá az egészségügyi szűréseikről készült bizonyítványok másolatát. A mellékletek a szuka vagy kan első almának törzskönyvezéséhez csatolandók, ezt követően csak az esetleges módosítások igazolása szükséges. Minden alombejelentőhöz csatolni kell az eredeti igazolást a transzponder (mikrochip) behelyezéséről.

Az alombejelentés módját a MEOESZ szabályozza.

A késedelmes alombejelentés szankcionálása a „[Regisztrációs nyilvántartás](#)” fejezetben van szabályozva.

Egyedi azonosítás szabályai

Az Egyesülethez tartozó tenyésztőknél születendő kölyköket EU konform módon, ISO szabványnak megfelelő mikrochippel kell megjelölni. A chipbeültetés során az állatorvos a helyszínen tölti ki az „IGAZOLÁS TRANSZPONDER (MICROCHIP) BEHELYEZÉSÉRŐL” című nyomtatványt, mely az egyesület [vagy a MEOESZ honlapjáról](#) letölthető. Ezt a tenyésztő pontosan kitöltve 2 példányban viszi magával az állatorvoshoz, amikor a kölyök chipbeültetése történik. A nyomtatványon rögzítve van a beültető állatorvos neve, a tenyésztő neve és címe, a kutyák fajtája, az alom születésének napja, a megjelölt kutyák ivara, neve, és a beültetett transzponder száma. A nyomtatványt az állatorvos aláírásával és bélyegzőjével, a tenyésztő aláírásával hitelesíti, majd az elkészült igazolás egy példányát a tenyésztő az alombejelentő mellékleteként a MEOESZ törzskönyvezési szabályzatának megfelelő módon benyújtja. A törzskönyvezési szerv a mikrochip számát az igazolás alapján a kölyök törzskönyvébe bevezeti, származási lapjára ráírja. **Mikrochipszám nélkül nem adható ki származási lap.** Az állatorvosok a chippel megjelölt kutyák adatait az országos adatbázisban rögzítik, a tenyésztő adataival együttesen.

Az új tulajdonos regisztrálása

A tenyésztő köteles gondoskodni arról, hogy a kölyök törzskönyvén és származási lapján az új tulajdonos neve és címe szerepeljen. A tenyésztőnek és az új tulajdonosnak együttesen kell kitöltenie és aláírnia a tulajdon átruházást igazoló nyomtatványt. A nyomtatványon szerepelnie kell a tenyésztő nevének, az új tulajdonos nevének, címének, a kutya fajtájának, nemének, nevének, törzskönyvi számának és/vagy egyedi azonosító számának és mind két fél aláírásának. Az átírási díj beérkezését követően az Egyesület a törzskönyvön és a származási lapon keresztül vezeti az új tulajdonos adatait és a származási lapot az új tulajdonos részére megküldi. Felnőtt kutya tulajdonjogának átruházása esetén az eredeti tulajdonos kötelessége a nyomtatvány és a származási lap megküldése. Az Egyesület az új tulajdonos adatait – kivéve a MEOESZ felé történő adatszolgáltatást - harmadik fél részére át nem adhatja. Az átíratás költsége –ha nincs más megállapodás - az új tulajdonost terheli.

Export törzskönyv igénylése esetén az új tulajdonos nevét és címét a [MEOESZ-nek](#) kell megadni az export származási igazolás kiállításához.

A tenyésztő köteles a kölyök új tulajdonosairól naprakész nyilvántartást vezetni és felhívni az új tulajdonosok figyelmét arra, hogy állatorvosuknál végeztessék el adataik felvitelét az országos mikrochip nyilvántartó adatbázisba.

Ennek célja az elveszett, ill. talált kutyák azonosítása és a kutyakereskedelem visszaszorítása.

A mikrochip beültetést csak az alombejelentő nyomtatványon szereplő állatorvos végezheti el.

Mikrochipes megjelölés nélküli kutyákat sem kiállításon, sem egyéb versenyeken nem lehet felvezetni, tenyészszelemlén nem bírálhatók el.

Olyan import kutyákat, melyek a származási helyükön tetoválással lettek megjelölve, szintén kötelező a szabványoknak megfelelő mikrochippel ellátni. Az országban ideiglenesen tenyésztési/kiállítási céllal tartózkodó kutyák azonosítása szintén kötelező.

A chip ellenőrzéséhez szükséges leolvasót az Egyesület biztosítja.

Kennelnév, kennelnév védelem

A kennelnév a tenyésztő ebtenyészetének a Kinológiai Szövetség által kiadott és nyilvántartott egyedi elnevezése. Minden kennelnévnek írott és kiejtett formában különböznie kell a már védett kennelnevektől. Ezt a tenyésztők személyes használatra kapják, az összes általuk tenyésztett egyed, ill. fajtát-ezzel a családnévvel kell törzskönyveztetni. A kennelnevet nem lehet megváltoztatni, ill. újabbat kiváltani. Már kiadott kennelnevet a tenyésztő halála után az utolsó alomtól számított 10 év elteltével lehet újra engedélyezni.

A kennelnevet a [MEOESZ](#) adja ki, kérelemre. A [MEOESZ](#) gondoskodik a kennelnév nemzetközi levédéséről. A kennelnév kiváltásának díját és a levédés díját a [MEOESZ-hez](#) kell befizetni. A befizetés után a kennelnév végérvényesen védetté válik.

A kennel-létesítmény helység változtatása esetén a tenyésztőnek be kell jelentenie az új címet.

Ha a tenyészkutya több személy tulajdonában vannak, akkor erről a tulajdonosok között írásos szerződést kell kötni, melyből az egyes tulajdonosok jogai és kötelezettségei világosan kitűnnek.

Szankciók: a fentiekben leírtak bármely feltételének be nem tartása esetén a kutyák hiánypótlásig törzskönyvet nem kaphatnak.

Tenyésszemle szabályzat

A tenyésszemle célja

Csak egészséges és a nemzetközi előírásoknak megfelelő fajtajellel rendelkező kutyák használata engedélyezett a tenyésztésben, a tenyésztésre alkalmatlan kutyákat a tenyésztésből ki kell zárni.

Tenyésszemle rendezvények

Tenyésszemle csak az Egyesület vezetősége által kiírt helyen és időpontban tartható, melyet az egyesület honlapján, legalább 15 nappal a rendezvényt megelőzően meg kell hirdetni.

A tenyésszemle bírót az Egyesület elnöke kéri fel.

A tenyésszemlék számát az Egyesület vezetősége évente igény szerint határozza meg.

Az Egyesület évente két alkalommal főtenyésszemlét rendez.

Tenyésszemle bíró

Az Egyesület különösen jól képzett bírót hív meg mint tenyésszemle bírót. A bírónak ismernie kell az Egyesület tenyésztési szabályzatát.

Az Egyesület a főtenyésszemlén három bírót foglalkoztat.

Tenyésztés-engedélyezési bizottság

A bizottság a főtenyésszemlén bíráló három bíró személyéből áll és minden kérdésben többségi szavazással döntenek.

A bizottság dönt minden olyan kétséges esetben, ami a tenyésztés-engedélyezés alkalmazásával ill. értelmezésével kapcsolatos és a végrehajtási rendelkezésekben nincs szabályozva. A hibás tenyésztés-engedélyezési döntéseket a Tenyésztés-engedélyezési bizottság érvényteleníti.

A bizottság hatáskörébe tartozik még

- konfirmációs eljárás (regisztrációs lappal rendelkező egyed visszahelyezése a főtörzskönyvbe, nem FCI törzskönyves **border collie** vagy **ausztrál kelpie** fajtájú kutya FCI regisztrációba vétele)
- második tenyészszelemlés (ha a kutyát kizárták korábban a tenyésztésből, vagy nem a legmagasabb minősítést kapta, ez a fellebbezési eljárás)

Az itt született döntés végleges, ez ellen fellebbezni nem lehet.

A tenyészszelele végrehajtási rendelkezései

A tenyészszelele helyszínének kiválasztásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy elegendő tér álljon rendelkezésre a kutyák mozgásban történő elbírálásához.

A tenyésztés engedélyezés helyszínére történő belépéskor a kutya érvényes oltási könyvét be kell mutatni. Betegségre gyanús vagy beteg kutyát nem szabad felvezetni.

A tüzelő szukákat a tenyészszelele megkezdése előtt be kell jelenteni, ekkor szabályozzák a részvételét.

A tenyészszelelén csak származási lappal vagy regisztrációs lappal rendelkező ebek vehetnek részt, a kanoknak és szukáknak egyaránt legalább 12 hónaposnak kell lenniük.

A helyszínen minden esetben ellenőrizni kell a tenyészszelelén résztvevő kutya egyedi megjelölését, a bírálat előtt.

Azonosíthatatlan kutya nem bírálható.

A nevezés a tenyészszelelre a helyszínen történik, az ebek eredeti származási lapját a nevezéshez minden esetben csatolni kell. Csatolható még az egészségügyi szűrések dokumentációja, ill. az ösztönpróba/karakterteszt vagy munkavizsga bizonyítványok, amennyiben a kutya ezekkel a tenyészszelele napján már rendelkezik.

A tenyészszelele bírálat a tenyészszelelre rendszeresített kétpéldányos nyomtatványon történik, melynek másodpéldánya az adatok számítógépes feldolgozása után az egyesület irattárába kerül. A tenyészszelele jegyzőkönyvet minden kutya bírálata közben jegyző rögzíti a bíró diktálása alapján. A bírálat után a jegyzőkönyvet a bíró hitelesíti. A tenyészszelele eredményét a kutya eredeti származási lapjára is fel kell vezetni.

A tenyészselelén megszerezhető minősítések

Tenyésztésre kiemelt

„Tenyésztésre javasolt minősítésű” kutya, ha rendelkezik a fajtájára előírt egészségügyi szűrésekkel illetve a fajtájára előírt ösztönpróbával vagy karakterteszttel vagy munkavizsgával.

A tenyésztésre kiemelt minősítés az ehhez előírt egészségügyi és munkateljesítmény bizonyítványok későbbi időpontban történő megszerzése esetén a szükséges dokumentumok bemutatásával a tenyészszelelén kívül is megszerezhető, ha a kutya már rendelkezik a tenyésztésre javasolt minősítéssel.

A tenyésztésre kiemelt minősítéshez szükséges egészségügyi szűrések eredményei fajtánként

Fajta	CEA (klinikai vagy genetikai vizsgálat)	PRA (klinikai vagy genetikai vizsgálat)	HD (klinikai vizsg.)	TNS (genetikai vizsg.)	CL (genetikai vizsg.)	MDR1 (genetikai vizsg.)	DM (genetikai vizsg.) 2013. 01. 01.után született kutyaánál értékelend ő	HSF4 (genetik ai vizsg.)
Ausztrál cattledog	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes					
Ausztrál juhászkutya	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes			X +/+ vagy +/-		X mentes
Ausztrál kelpie	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes					
Bearded collie	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes					
Border collie	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes	X mentes	X mentes			

Collie hosszúszőrű	X mentes v. genetikai hordozó	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes			X +/+ vagy +/-	X mentes v. hordozó	
Collie rövidszőrű	X mentes v. genetikai hordozó	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes			X +/+ vagy +/-	X mentes v. hordozó	
Shetland sheepdog	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes			X +/+ vagy +/-		
Welsh Corgi Cargidan	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes				X mentes v.hordozó	
Welsh Corgi Pembroke	X mentes	X mentes	X mentes vagy majdnem mentes				X mentes v.hordozó	

A szülők igazolt eredményeiből egyértelműen következő „genetikailag mentes” utódoknál a szülők genetikai vizsgálatáról szóló igazolás elfogadott, nem szükséges elvégeztetni az adott vizsgálatot az utódnál is. Ezt az adatot a törzskönyvön és a származási lapon fel kell tüntetni.

*A DM (Degeneratív Myelopathy) genetikai szűrésére csak rövid ideje van mód, ezért elsődleges cél a tenyésztők ösztönzése a vizsgálat elvégzésére és a beteg egyedek kiszűrése a tenyésztésből. A populáció érintettségéről a fajták tekintetében még nem áll rendelkezésre elegendő adat. Ezért még nem szankcionáljuk a hordozó (N/A) egyedeket.

A collie hsz. és rsz. fajta nagyfokú CEA érintettsége miatt és annak érdekében, hogy a tenyésztőket ösztönözzük a genetikai szűrés elvégzésére, nem szankcionáljuk a hordozó egyedeket.

A tenyésztésre kiemelt minősítés megszerzéséhez szükséges munkateljesítmények fajtákra lebontva

	terelő képességvizsga „megfelelt „ minősítés vagy terelő munkavizsga	karakterteszt 75-100 pont között vagy BH vizsga
Ausztrál cattledog	X vagy	X
Ausztrál juhászkutya	X vagy	X
Ausztrál kelpie	X	
Bearded collie	X vagy	X
Border collie	X	
Collie hosszúszőrű	X vagy	X
Collie rövidszőrű	X vagy	X
Shetland sheepdog	X vagy	X
Welsh Corgi Cargidan	X vagy	X
Welsh Corgi Pembroke	X vagy	X

Tenyésztésre javasolt

Ha az egyed kevés, enyhe hibával rendelkezik, fajtájának kiemelkedő egyede.

Enyhe hibának minősül az olyan kismértékű fenotípusbeli hiányosság, mely a kutya egészségét nem befolyásolja és a funkcionalitást sem zavarja.

Tenyészhető

Ha az egyed több, enyhe hibával rendelkezik.

Enyhe hibának minősül az olyan kismértékű fenotípusbeli hiányosság, mely a kutya egészségét nem befolyásolja és a funkcionalitást sem zavarja.

Nem tenyésztető

Ha az egyed a fajtastandardban leírtak alapján súlyos vagy kizáró hibával rendelkezik, illetve az egészséget és/vagy a funkcionalitást veszélyeztető rendellenessége van.

Nem engedélyezett az egyed tenyésztése

- Ha az állat nem azonosítható
- Ha súlyos hiányosságokat állapítanak meg a fenotípus tekintetében
- Ha a méret eltér a standard-ben meghatározott értékektől több mint +/- 2 cm-rel, kivéve a sheltie fajtát. Sheltie esetében ha a méret eltérés nagyobb, mint a standard szerinti megengedett mérettartomány.
- Hibás harapás, caninus hibás záródása vagy hiánya, „I” foghiány, illetve a bíró megítélése szerinti túlzottan nagy mennyiségű foghiány.
- Ha hereproblémát állapítanak meg
- Ha kétszer vettek részt sikertelenül tenyészszemlén – (a második tenyészszemlézés csak főtenyészszemlén történhet)
- Ha az állat indokolatlanul agresszív vagy nagyon félénk viselkedést mutat
- Nem típusos szőrzet, a standard-ben nem megengedett szín
- Az orrtükrök és a szemhéj pigmentációjának a standard-ben nem megengedett, súlyos hiányossága
- Nem megengedett szemszín
- A látást egészségi szempontból károsan befolyásoló túl szűk szemrés és/vagy túl kis méretű szem.
- Kurtított fark olyan fajtáknál, melyeknél a standard hosszú farkat ír elő (kivéve australian shepherd és welsh corgi pembroke). Törött farkok.
- A collie és a sheltie fajtákban az amerikai típusú kutyák, melyek méretben és fejtípusukban jelentősen eltérnek az FCI standard-tól, nem kívánatosak a tenyésztésben.
- Látható művi beavatkozások esetén (pl. fülek, szemek, farkok)

Nem tenyészszemlén elbírálható, de tenyésztésből kizáró okok

- Ha az egyed bizonyítottan súlyos csípőízületi diszpláziában (HD) szenved
- Ha klinikai vizsgálattal PRA-t diagnosztizáltak az állatnál vagy ha genetikai vizsgálat során homozigóta terheltnak találták ennek a betegségnek a tekintetében

***Különleges tenyészszemle szabályok igazoltan munkavonalú border colliek részére**

Annak érdekében, hogy a border colliek különleges munkaképességét megőrizzük, valamint, hogy a hosszú ideje speciálisan munkateljesítményre szelektált, elismert származási lappal rendelkező egyedek utódai is regisztrálásra kerüljenek, az igazoltan munkavonalú border colliek részére külön feltétel rendszert állapítunk meg.

- Munkavonalú border collie tenyészszeleléése csak az Egyesület által évente két alkalommal rendezett főtenyészszeleléén végezhető.
- A tenyészszeleléén való részvétel minimum életkora 18 hónapos kor. Ennél fiatalabb korú kutyát csak a tenyésztésvezető előzetes írásos engedélyével lehet bemutatni a tenyészszeleléén, ha ekkor már az összes szükséges igazolás rendelkezésre áll.
- A tenyészszeleléére legalább 15 nappal korábban írásban kell bejelentkezni az Egyesülethez. Csatolni kell a kutya származási igazolását és igazolni kell, hogy a kutya apai és anyai ágon is munkavonalú. Amennyiben a szülők ISDS regisztrációban szerepelnek, a kutya munkavonalú, további igazolás nem szükséges. Minden más esetben csatolni kell a szülők (az egyik szülő kiváltható ugyanazon oldal mindkét nagyszülőjével) munkaversenyen elért eredményeit vagy minősítését vagy munka championátusát, a nemzetközi kinológiai szervezet által felügyelt sportágak valamelyikében (terelés, agility, obedience), ha azok a származási lapon nincsenek feltüntetve. A tenyésztésvezető a tenyészszelelé napjáig, ha szükségesnek tartja, az adott sportágban jártas szakértők bevonásával dönt arról, hogy az igazolások alapján a kutya munkavonalúnak minősül-e.

Munkavonalú border collie esetében a küllemi vizsgálat kizárólag arra korlátozódhat, hogy az egyed küllemében hordozza a fajta jellemző jegyeit és nem rendelkezik tenyésztésből kizáró hibákkal:

- harapáshiba,
- fél- vagy rejtett heréjűség
- törött farok
- túlzott félénkség vagy agresszivitás.

A kutyának a tenyészszelelé napján rendelkeznie kell az alábbi egészségügyi szűrővizsgálati eredményekkel:

- HD mentes vagy majdnem mentes (A vagy B)
- Szemvizsgálati eredmények: CEA-genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó, vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes, PRA klinikai vizsgálat: mentes.
- TNS genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó, vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes
- CL genetikai vizsgálat: mentes vagy hordozó vagy a két szülő egyike legalább genetikai mentes

Amennyiben a genetikai vizsgálat **hordozó** eredményt ad, ugyanarra a betegségre a tenyészpártnér csak **mentes** eredményű lehet!

A tenyészszelelé napján a kutyának rendelkeznie kell munkavizsga bizonyítvánnyal: **terelő munkavizsga vagy BH vizsga**. A BH vizsga megszerezhető minden olyan kutyaískolában, mely jogosult hivatalos BH vizsga rendezésére és a MEOESZ által elismert munkateljesítmény bíró vizsgáztat.

Megszerezhető minősítések

Tenyészhető a munkavonal megtartása mellett

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal. (Working Line)

A tenyészengedély csak másik munkavonalú kutyával történő párosításra jogosít

Abban az esetben, ha a munkavonalú border collie az általános szabályok szerinti küllemvizsgálat során „tenyésztésre javasolt” minősítést ér el, de a tulajdonosa kéri a munkavonal megállapítását, a következő minősítéseket kaphatja:

Tenyésztésre javasolt (munkavonalú)

A munkavonalú kutyákra kiírt feltételeken túl az általános (nem munkavonalú kutyákra vonatkozó) szabályok érvényesek.

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal, de a tenyészpártnér kiválasztása nincs korlátozva.

Tenyésztésre kiemelt (munkavonalú)

A munkavonalú kutyákra kiírt feltételeken túl az általános (nem munkavonalú kutyákra vonatkozó) szabályok érvényesek.

A származási lapon feltüntetésre kerül a munkavonal, de a tenyészpártnér kiválasztása nincs korlátozva.

Nem tenyészthető:

Nem vehet részt a tenyésztésben.

A 2014.január 1. előtt tenyészszemlézett border colliek tenyészthetőségét az „Életteljesítmény” részben szabályoztuk.

Egyéb rendelkezések:

A Tenyészszemle Szabályzat és végrehajtási rendelkezések az Egyesület tenyésztési szabályzatának alkotórészei.

A módosított Tenyészszemle Szabályzat [2017. január 29.](#) napjától lép életbe és az ezen időpont után tenyészszemlézett kutyákra vonatkozik.

Az Egyesület által kiadott **Tenyésztési engedély** a kutya élete végéig érvényes. Amennyiben a kutya nem kapott tenyésztési engedélyt vagy nem a legmagasabb minősítést kapta meg, akkor egy alkalommal újra tenyészszemlélezhető a főtenyészszemlén. Az itt született döntés azonban már végleges.

[2017. január 28.](#)